

Návrh projektu

Tým komunitních koordinátorů (TKK)

naslouchat – propojovat – pomáhat – ladit

Kdo je komunitní koordinátor?

Komunitní koordinátor je terénní výzkumník – sociální vědec, který na základě antropologického výzkumu napomáhá rozvoji aktivního komunitního života. V lokálním prostředí hledá příležitosti pro zapojení obyvatel a zvýšení kvality života. Práce TKK vede k rozvoji občanské společnosti, participativní demokracie a celkové sociální soudržnosti.

- Komunitní koordinátor dělá terénní antropologický výzkum - pohybuje se mezi občany.
- Tím, že naslouchá, zná občanské lídry, chápe komunitní potřeby a podněty.
- Tyto potřeby a podněty kriticky zhodnocuje, filtruje, pomáhá projektově uchopit a hledá pro jejich řešení podporu napříč lokalitou a komunitním prostředím.
- Napomáhá tedy realizaci takových záměrů, které přicházejí v první řadě zdola, jsou společensky prospěšné a řešitelné v lokalitách.
- V pravý okamžik zapojuje další „hráče“ jako je radnice MČ, neziskové a soukromé organizace.
- Komunitní koordinátor je jim „kulturním překladatelem“ v tom smyslu, že srozumitelně pro všechny strany překládá jejich pohled na danou věc a příčiny tohoto pohledu.
- Jelikož mu komunity důvěřují, vede veřejná projednání s občany a v krizových situacích zasahuje jako mediátor.
- Jedná v souladu s platnými dokumenty MČ Prahy 14 a dalšími strategickými dokumenty.
- Výhodou komunitního koordinátora je, že vychází z poznatků a metod sociálních věd, které aplikuje v praxi s cílem vědomě napomoci společenské změně.
- Jedná eticky a morálně, k čemuž ho váží Kodexy antropologického výzkumu a sociální práce.
- Jeho cílem je rozvoj občanské společnosti, participativní demokracie a sociální soudržnosti.

Kdo komunitní koordinátor není?

jednotlivec, který definuje a reprezentuje veřejný zájem - podomní prodejce „dobrých nápadů“ -
sociální pracovník - politický agitátor

Proč je práce komunitního koordinátora důležitá?

V dubnu 2013 byl dokončen „Komunitní monitoring Prahy 14“, který realizovalo studio antropologického výzkumu Anthropictures. Sonda byla zaměřena na identifikování komunitního chování zdejších obyvatel. Zajímali jsme se o neformální sféru přátelských či sousedských aktivit, které uspokojují potřeby vyplývající z běžného života v jednotlivých čtvrtích.

Mezi 45 000 obyvateli v osmi lokalitách Prahy 14 bylo popsáno více než 110 aktivních komunitních skupin a 59 druhů chování, které má komunitní potenciál.

- Členy těchto skupin spojuje zájmová tvůrčí činnost.
- Členové jednotlivých kolektivů se navzájem znají spíše zřídka, a to i v samotné lokalitě.
- Na Praze 14 žije množství aktivních jednotlivců, kteří mají zájem se propojit.
- Ve výsledku se aktivity komunit i jednotlivců dublují, dochází k neefektivnímu využívání zdrojů a nakonec i slabší sounáležitosti lidí s místem, kde žijí.
- Problémem je mizivá komunikace uvnitř i napříč lokalitami a směrem k městské samosprávě.
- Neziskové organizace Prahy 14 mají o komunitních skupinách, svých potenciálních „uživatelích“, obecně nízké povědomí.
- Otevřenost komunit vůči sobě a neziskových organizací mezi sebou i směrem ke komunitnímu prostředí je však vysoká.
- Rozvojový potenciál kvality života skrytý v obyvatelích a organizacích je proto obrovský.

Klíčové priority roku 2014

- 1) **Street for Art 2014** – realizovat osm komunitních projektů v lokalitách Prahy 14
- 2) **Oslavy MČ 2014** – realizovat participativní fotografický projekt Moje fotka – Moje město
- 2) **Strategie pro kulturu, sport a volný čas Prahy 14** – naplňování bodů komunitního rozvoje
- 3) **Plechárna Černý Most** – spolupracovat na hladkém chodu a stabilizaci uživatelské struktury
- 4) **kulturní a rekreační infrastruktura** – hřiště Ekospol na Hutích, park Vidlák, KC Hloubětínská 55

V delším horizontu (2-3 roky) je možné komunitní rozvoj stabilizovat dalšími opatřeními jako je zavedení **občanských rad** (community boards), efektivně fungují například v New Yorku, či nastavení **participativního rozpočtu** (participatory budgeting), který je v kostce „pokročilým grantovým systémem“. Významné je také **měření dopadu** vhodnými indikátory (key performance indicators) navázanými na Agendu 21. Jakmile je komunitní prostředí „známé a stabilní“, je také možné ponechat **definování cílů práce TKK přímo na občanech**.

Dlouhodobé cíle práce TKK

V souladu s Programovým prohlášením Rady MČ Prahy 14, Komunitním plánem sociálních služeb, Komunitním plánem zdravé městské části – akčním plánem 2012-2013 a Strategii pro kulturu, sport a volný čas Prahy 14 definujeme dlouhodobé cíle práce TKK takto:

- **Základní cíl: činit kroky, které ve výsledku povedou k „aktivnímu komunitnímu životu“.**
- Podporovat proaktivní obyvatele a komunitní skupiny.
- Zlepšit komunikaci mezi komunitami napříč, mezi komunitami a radnicí či dalšími subjekty.
- Budovat partnerství občanů s městem, neziskovými organizacemi i soukromými subjekty.
- vést občany, komunity a organizace ke sdílení odpovědnosti za prostředí, v němž žijí.
- Pátrat po lokálních výzvách a potenciálech, které by bylo možné společně řešit a rozvíjet.
- Zvyšovat komunitní povědomí a identifikaci s lokalitami realizací konkrétních projektů.
- Předcházet sociálnímu vyloučení a radikalizaci komunitních skupin.
- Přispět ke zvýšení mezigenerační a mezikulturní spolupráce a tím i sociální soudržnosti.

Popis aktivit - komunitní koordinátor

- svou intenzivní přítomností v terénu mezi občany mapuje komunitní prostředí,
- navazuje a udržuje kontakt s identifikovanými komunitními lídry,
- kriticky zhodnocuje, filtruje a systematizuje komunitní potřeby a podněty,
- náročnější záměry pomáhá projektově uchopit a hledá pro jejich řešení další podporu,
- činí kroky vedoucí k rozvoji komunitního potenciálu a předcházení krizovým situacím,
- napomáhá srozumitelné a efektivní komunikaci všech stran se zájmem na komunitním rozvoji
- vhodně komunity propojuje mezi sebou, pokud je to pro ně prospěšné a mají o to zájem,
- vede veřejná projednání s občany a v krizových situacích zasahuje jako mediátor,
- jedná v souladu s platnými dokumenty MČ Prahy 14 a dalšími strategickými dokumenty,
- koordinuje své aktivity s ostatními členy týmu,
- vychází při své práci z Komunitního monitoringu Prahy 14 a tuto databázi dále aktualizuje,
- o své činnosti vytváří měsíční reporty.

Popis aktivit - hlavní komunitní koordinátor

Vedle výše popsaných aktivit hlavní komunitní koordinátor také:

- funguje jako odborný poradce MČ Praha 14 ve věci komunitního rozvoje,
- ve spolupráci se zadavatelem a týmem definuje krátkodobé a dlouhodobé cíle práce,
- analyzuje terénní zkušenosti svého týmu,
- nastavuje standardy měřitelnosti práce,
- kontroluje kvalitu práce ostatních koordinátorů,
- vede pracovní porady týmu,
- z měsíčních reportů připravuje zprávu „Rozvoj komunitního života“,
- vyhledává komunitotvorné příklady dobré praxe ze zahraničí,
- promýšlí aplikaci příkladů dobré praxe do místního prostředí,
- reprezentuje projekt vůči třetím subjektům.

Harmonogram a rozsah realizace

Garantem projektu TKK je **Praha 14 kulturní**, p.o. Jeho řešitelem pak **Anthropictures, z.s.**

Projekt je na období **leden/listopad 2014** dimenzován jako iniciační. V této době budou v osmi lokalitách Prahy 14 (Hloubětín, Lehovec, Hutě, Aloisov, Kyje, Hostavice, Jahodnice, Černý Most) působit tři terénní výzkumníci. Rozdělení lokalit kopíruje Komunitní monitoring Prahy 14.

Tým komunitních koordinátorů tvoří:

Pavel Borecký (Kyje, Hostavice, Jahodnice) - autor konceptu a hlavní komunitní koordinátor, doktorand sociální antropologie FF ZČU v Plzni, spolurealizátor výzkumu Komunitní monitoring Prahy 14, věnuje se rozvoji měst taženým občany

Marie Heřmanová (Hloubětín, Lehovec, Hutě, Aloisov) - doktorandka sociální antropologie FHS UK v Praze, v současnosti se věnuje migračním programům v Člověku v tísni, zkušenosti s terénním výzkumem v Čechách, na Slovensku a v Mexiku

Michal Lehečka (Černý Most) - doktorand sociální antropologie FHS UK v Praze, dlouhodobě se věnuje zkoumání života na sídlišti Stodůlky

Výstupy a evaluace

Každý komunitní koordinátor zpracovává **měsíční report** ze své práce – zhodnocení terénních poznatků, aktuální vývoj komunitních témat, spolupráce s komunitami, identifikované hrozby, návrh vlastních aktivit pro následující měsíc.

Tyto reporty jsou vždy zpracovány do shrnující přehledové měsíční zprávy „**Rozvoj komunitního života**“.

Bude vytvořena **pracovní skupina komunitního koordinátora / pracovní skupina zaměřena na problematiku lokalit a komunit na Praze 14**. Hlavním koordinátorem projektu na úrovni Úřadu MČ Praha 14 by měla být Ing. Pavlína George.

Podklady, návaznost a inspirace

TKK navazuje na klíčové dokumenty MČ Prahy 14:

Programové prohlášení Rady MČ Prahy 14 pro volební období 2010-2014

Komunitní plán sociálních služeb

Komunitní plán zdravé městské části – akční plán 2012 – 2013

Strategie pro kulturu, umění, sport a volný čas na Praze 14 ve znění schváleném orgány MČ Praha 14

Strategický plán 2015 – 2015, příslušný Akční plán

TKK navazuje na národní a mezinárodní dokumenty:

Národní akční plán sociálního začleňování 2010

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2011-2015

New Strategy and Council of Europe Action Plan for Social Cohesion

Lipská charta o udržitelných evropských městech

Autoři projektu

Pavel Borecký a Lukáš Hanus

Anthropictures: studio antropologického výzkumu

pavel@anthropictures.cz

+420 724 580 032